HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ממשכן. דלמ"ד הוה אינה אלא מגלת פשתן כדכתיב[ב] עשר יריעות שש משזר: **שזורין.** לטור"ם בגליון ד כדכתיב משזר: **וחוטן כפול ששה.** כלומר[ג] כל יריעה ויריעה מהן היתה עשויה מששה חוטין כפולין ונמצאו בכולן ששים וששה חוטין כפולין: **דברים שנאמר בהן שם חוטן כפול ששה.** ולי קשיא כיון דליליף ממשכן כליס ומלאכת גד הבית וכל שאר מלאכות שבמשכן למה לי למשכן מנלן דמטמאו בספרי[ד] מניין לעשות שאר כל המתהילים בהלל תאמר מה מלורע הקל שבהם בו כל שהוא מטמא בהלל כו': **אף לאן קרשים.** ולימא דעד נמי ליקרי להל: **משכן קרוי משכן.** כגון עשר יריעות שש משזר ומשכן ליקרי להל דכתיב (שמות נט) את משכן להל מועד: **הכי נמי.** דמשכה עורות נמי לא מקבל: **השתא עור משכה עורות.** כגון לילים מלדמיהם: **מה לחפון.** עשתי עשרה יריעות עזים לגהל על המשכן. דמשכן היינו עשר יריעות המחוברות בקרסי זהב מלמעלה מהן לגהל יריעות עזים ולמעלה מהן מכסה העורות: **מאי קמיבעי ליה.** הא ממשכן גמר ליה ר' (אליעזר) לעיל בריש שמעתין ותסס טהורה היא דהוי למלחפת משכן: **מכסה לחד היה.** מלילים וחלני של תחשים ולמעלה דקרא מלרוייהו כתיב דבין לילים בין תחשים היה מכסה לחד מלמעלה לגהל יריעות העזים: **תנא חלין.** חיה טמאה היא ומנומרת בגוונין: **אי הכי.** סייעתא היא: **שש.** שששה ביופיו בגוונין: **עור או נעור.** גבי נגעים כתיב או בעור[ה] והוה מלי למכתב או עור: **ושלקה ביד כהן.** משהרלהו ביד כהן נעשה נגע ומתמלה לא היה נגע: **קלן מבולן.** מכל המחוירים בפסוק וחיברן יחד: שרלים מטמאין בכעדשה ומת בכזית ונגעים בכגרים והוא פחות מכזית: **אף אני אניח את המת שעור טמא** [ו] **שאינו** מטמא

ויפרוש את האהל וגו'. תימה לר"י מנא ליה דהאי אהל היינו שש משזר לימת היינו יריעות עזים דמשכאן בהדיא לחיקרי להל כלכתיב ועשית יריעות עזים לאהל על המשכן וכן משמע פשטיה דקרא ויפרוש את האהל להל על המשכן להיינו יריעות עזים על המשכן[ג] להיינו שש משזר כלכתיב ואת המשכן תעשה עשר יריעות שש משזר ויש לומר דלייק משום דקרא כתיב בהקמת המשכן וחשיב לעיל בסדר הקמתן דמתחלה נתן לחלנים (ולחם"כ עמודים) (ח) ואחר כך הקרשים וכתיב אחר העמודים את המסך להל: (ג) ד"ה ויפרוש וכו' לפ"ז לא למעט ולפ"ז לרבות הס"ד והשתא נשמחק:

ממשכן[א] כתיב הכא [1]זאת התורה אדם כי ימות באהל וכתיב התם [2]ויפרוש את האהל על המשכן מה להלן של פשתן קרוי אהל אף כאן של פשתן קרוי אהל אי מה להלן שזורין וחוטן כפול ו' אף כאן שזורין וחוטן כפול ו' ת"ל א) אהל אהל ריבה אי אהל אהל ריבה אפילו כל מילי נמי אם כן גזירה שוה מאי אהני ליה ואימא מה להלן קרשים אף כאן קרשים אמר קרא [3]ועשית קרשים למשכן [ב]משכן קרוי משכן ואין קרשים קרויין משכן אלא מעתה [4]ועשית מכסה לאהל הכי נמי מכסה לא איקרי אהל אלא הא דבעי רבי אלעזר עור בהמה טמאה מהו שיטמא באהל המת השתא עור בהמה טהורה לא מטמא עור בהמה טמאה מיבעיא שאני התם דהדר אהדריה קרא דכתיב [5]ונשאו את יריעות המשכן ואת אהל מועד מכסהו ומכסה התחש אשר עליו אלא מעתה עור בהמה טמאה מקיש עליון לתחתון מה תחתון קרוי אהל אף עליון קרוי אהל: גופא בעי רבי אלעזר [ג]עור בהמה טמאה מהו שיטמא באהלין מאי קמיבעיא ליה אמר רב אדא בר אהבה תחש שהיה בימי משה קמיבעיא ליה טמא היה או טהור היה אמר רב יוסף מאי תיבעי ליה תנינא לא הוכשרו למלאכת שמים אלא עור בהמה טהורה בלבד מתיב רבי אבא רבי יהודה אומר שני מכסאות היו אחד של עורות אילים מאדמים ואחד של עורות תחשים רבי נחמיה אומר מכסה אחד היה ודומה כמין תלא אילן והא תלא אילן טמא הוא ה"ק כמין תלא אילן הוא שיש בו גוונין הרבה ולא תלא אילן דאילו התם טמא והכא טהור [ה]א"ר יוסף א"ה היינו דמתרגמינן ססגונא ששש בגוונין הרבה רבא אמר עור בהמה טמאה דמטמא באהל המת מהכא דתניא [6]עור או בעור ריבה [ב] עור בהמה טמאה [ד]ושלקה ביד כהן [ג]הקציץ מכולן ועשה אחת מהן מנין תלמוד לומר [6]או בכל מלאכת עור ואיכא למיפרך מה לנגעים שכן שתי וערב טמא בהן אלא גמר משרצים דתניא עור אין לי אלא עור בהמה טהורה עור בהמה טמאה מנין תלמוד לומר [7]או עור ואיכא למיפרך מה לשרצים שכן מטמאין בכעדשה נגעים יוכיחו וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שעור טמא בהן ועשה עור בהמה טמאה כעור בהמה טהורה אף אני אביא אהל המת שעור טמא בו ונעשה בו עור בהמה טמאה כעור בהמה טהורה אמר ליה רבא מברניש לרב אשי איכא למיפרך מה להצד השוה שבהן שכן מטמאין בפחות מכזית תאמר במת שאינו מטמא אלא בכזית אלא אמר רבא מברניש אתיא

מיקרי משכן ויש לומר דלדי המשכן מיקרי ולא משכן: **ריבה עור בהמה טמאה.** פירש רבינו שמואל דלהכי איצטריך לרבויי עור בהמה טמאה דכתיב בת"כ (פ' תזריע) למד אין לי אלא מין בהמה דקה ונאכל כו' דומיה דלמד שהוא דוקא של בהמה מנין לרבות עור בהמה דקה ואין נאכלת בהמה גסה נאכלת ואין נאכלת עד שתהא מרבה עורות כדלמוד לומר [ט] בעור בעור[ב] ונרלה להה דנקט בהמה גסה נאכלת לגד מחיריי נקט לחיכי לא בעית קרא להה דמעמעין ילפינן לענין טומלת להל כל מין טהורה מלילים: **ושלקה ביד כהן.** מפרש נמי רבינו שמואל דלאיצטריך לרבויי משום דכתיב והנגד כי יהיה בו נגע לערעת וגו' והרמה אל הכהן דמשמע לכהן לא היתה בו נגע קודם שהרלהו לכהן טהור: **שבן שתי וערב טמא בהן.** מה שאין כן בשמת דלנפקא לן בפרק בשה (לקמן דף סד.): [ד]: **אלא גמר משרצים דתניא עור אין לי אלא עור של בהמה טהורה.** וא"ת מנלן דאיירי קרא בעור בהמה טהורה ויש לומר כמו בנגעים דהכא כתיב שק וה"ק מה שק מין בהמה דקה ונאכל כדמוכח בת"כ ולקמן דשק הוי דבר הנח מן העזים אף עור מין בהמה דקה ונאכל אע"ג דבת"כ מרבה אף שק הנח[ד] מחזיר שהוא דבר טמא אפ"ה הוה אמינא אלא למשמעות דשק דהיינו[ט] של עזים ולא הוקש למלי למרני בשק[ט] לכך איצטריך ריבוי. הרב פורת: **מה לשרצים.** וליכא למיפרך שיטמא מת בכעדשה מק"ו דהא כל שיעורים הם הלכה למשה מסיני וקשה לר"י ולעיל[ז] מת מטרלים בגזילה שהוא לבנד ועור[ח] כדאמר לקמן בפרק במה לשה (נ"ו שם)[ט] ומוסר ר"י משום דג"ם דלהלן מהל מהלכן[ב] שהרה לה[כא] לכך איצטריך ריבוי ועוד י"ל דג"ם לא מייתי[כב] בטומלת מהל [המת] עלמו הממוכר: **מתיב**

פב א ב ג מיי' פ"ה מהלכות טומלת מת הלכה יב: **פג** ד מיי' פ"ו מהלכות טומלת לרעת הל"ו: **פד** ה מיי' שם פי"ב הלכה יב:

הגהות הב"ח

(ה) תום' ד"ה ויפרוש וכו' דמשמלה נתן מדנים ומפ"כ קרשים ואח"כ עמודים וכתיב אחר העמודים ויפרוש את האהל: (ג) ד"ה ס"ל וכו' לפ"ז לא למעט ולפ"ז לרבות הס"ד והשתא נשמחק:

גליון הש"ס

גמ' אמר רב יוסף א"ח היינו דמתרגמינן. עי' קדושין דף מו ע"ל תוס' ד"ה אלייא:

מוסף תוספות

א. והי"ל לכתוב ויפרוש את המשכן' וכתיב ויפרוש את האהל על המשכן'. ב. ומקרא מסורס הוא, וה"ק, ויפרוש את האהל ויפרוש על המשכן, כלומר, האהל דהוה משכן, כלומר ירישות דשש, ופירש עליהן אהל אחר, ירישות העזים. המג"ן. (ועי' מהרש"ל). ג. כמו קוברי המת שהיו עוברים באכסדרה, ויש שם כלים, דמצוינ עובר אינו מטמא באהל. תוס' סוכה כא. ד"ה לילין. ד. צ"ל פ"ק, וכ"ה בתוס' סוכה כא. ד"ה לילי. וכתוס' הלמ"ש כאן. ה. קרשים לא עשו מהן אלא דפנות ולא סכך. רשב"ם. ו. לדפנות. תוס' הלמ"ש. ז. לא ליטמי. רשב"ם. ח. עד שיהו שם. רשב"ם. ט. והכי נמי אית לן לרבויי פשתים אפי' בלא קרשים. תוס' הלמ"ש. י. דגבי הך, לא שייך לרבות. תוס' הלמ"ש. יא. ולא רבה אהל אלא לענין שאר דברים. רשב"ם. יב. גי' תוס' הלמ"ש: עור בעור. יג. דאפי' אם נגע במת אינו מקבל טומאה כ"ש באהל. תוס' הלמ"ש. יד. משער. תוס' הלמ"ש. טו. צמר. תוס' הלמ"ש. טז. בהמה טמאה, ובאהל גופי' דכתיב בי' עור בהמה טהורה דהיינו עורות אילים, לפיכך היה אומר דאף כאן עור בהמה טהורה. רשב"ם. יז. עור בהמה טמאה באהל. ויטע"ש. יח. האמור בשניהם שהוא מופנה לע"ש. ויטע"ש. יט. ונימא מה להלן טמא אף כאן טמא, דהא ג"ש לגמרי דיינינן ומופנה משני צדדים הוא ואין משיבים עליה. ויטע"ש. כ. דמיירי בעור בהמה טהורה. ויטע"ש. כא. לג"ש דבגד ועור דשרצים, לא בעי למילפה בג"ש. ויטע"ש. כב. אלא במגע, ולא. תוס' הלמ"ש.

רב נסים גאון

אי מה להלן שזורין וחוטן כפול ו' אף כאן שזורין וחוטן כפול ו'. ותמצא עוד עיקרו במס' דיומא בפרק בא לו כהן גדול (דף עא) בזכזית [מזה] [מן] המת שכזית פתחו בטפח ומת פתחו בד' טפחים, וכתוספתא דמגילה בפרק א' אין בין כזית מן המת למת אלא שכזית מן המת פתחו בד' טפחים.

דומה כמין תלא אילן ותלא אילן טמא הוא. ושנינן דומה לו שיש לו גוונין הרבה כמותו, אבל טהור הוא. **רבה** אמר עור בהמה טמאה דמטמא באהל המת אתי בק"ו מנגעים, דתניא היה לו לומר עור, למה כתב בעור, לרבות עור בהמה טמאה ושלקה ביד כהן שמטמאה בנגעים. קיצץ מכולן, פי' כגון שנטל מזה העור רצועה ומזה רצועה ותירבקן ועשאן אחד, מנין שמטמא בנגעים ת"ל או בכל מלאכת עור. פי' שלקה ביד כהן, כגון שהחזיק הכהן בעור לבודקו ועודנו בידו לקה בצרעת לאלתר. איכא למיפרך מה לנגעים שכן מיטמאין שתי וערב כו'. מה להצד השוה שבהן שכן טומאתן פחות מכזית הבגדים טומאתן בכגריס והשרץ בכעדשה. **אלא**